

Hiztegitxo

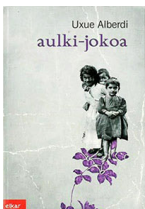
Hobeto irakurtzen laguntzeko

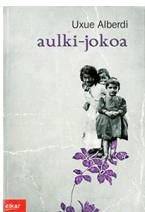
akitu nekatu	Nekatuta nengoen, barrutik akituta . Kristalei ekin nien, goitik behera.	102
alanbrea pasatu zorua garbitu	Nik burua apartatu eta, lehenengo, alanbrea pasatzen nuen; gero, argizaria ematen nion egongela osoari; eskuila pasatzen nuen ondoren, eta trapuaz...	14
aldaba atea jotzeko tresna metalikoa	Gainean gurutze santua zizelatu zuen aldabari hiru kolpe eman nizkion amak esan bezala, eta zain geratu nintzen, opila eskuan.	13
alondegi jangaiak salerosteko lokala	Olaetako udaletxeko alondegian giltzapetu zituzten, eta Maite bisitan joan zitzaion.	83
anabasa nahastea	...hegoekin elkarri talka egiten baitzuten etengabe, eta nahaspila zuri bat, txilio- anabasa bat sortzen zuten dorrearen inguruan.	77
antxirri oin bakarrean ibili saltoka (?)	Bere kasa ikasi zian txikitan moila zaharrean, antxirrian . Jesus! Makina bat aldiz ikusi ninan umea zenean...	75
antxolan antxoak prestatzeko lana	Igandeetan ere fabrikara joaten baikin gu: antxolanera .	21
arre nabarra, grisa	Olatu arre bat, bi astean ile-apaindegitik pasa gabea.	46
arru	Esaten zuen Tomaxa sorginaren arrua zela, begizkoa bota ziola azken haurdunaldian, laugarren hilabetean, sabelean igarri ziola.	11
artega urduri, egonezinez	Gainera, ez genuen ziur jakiten zenbat itxaron behar izango genuen, eta artega begiratzen genion arkupeetatik.	24
aurren lehenbizikoa	...eta beren aukietan eseri dira, makuluak leihorearen ondoko txokoaren kontra utzita: aurrenak dira, ez dago beste makularik leiho ondoko bazterrean.	44
baldinbaitere baldinba, seguru ezetz	Buruari atsedean hartzen utzi behar zenioke. Bonbari tiratuko zenion, baldinbaitere!	56
barreiatu hedatu, zabaldu	Italiako eskusoinu baten melodia barreiatu da gozotegian.	51
barrenik ez eduki adore falta izan	...umemokoak bagina bezala, heriotzari aurpegira begiratzeko barrenik ez daukagulako .	90
bebarru beheko solairua, entreplanta	Gure etxeko bebarruak bi zati zituen: alde batean aitaren bizartegia zegoen, eta han gizonak baino ez ziren sartzen...	57
begirasun begikera	Begirasun zorrotza egin dio aitari, kirioak dantzan jartzen dizkio besteri egindako galderak erantzuteko duen joerak.	39
begizkoa bota madarikatu bezala	Esaten zuen Tomaxa sorginaren arrua zela, begizkoa bota ziola azken haurdunaldian, laugarren hilabetean, sabelean igarri ziola.	11
behatz (oinetako) atzamarra	Ospelduta neuzkan behatzak .	103
behazun gibekeko ixurkia	Ederki konturatu da Ixabelen mugimenduarekin, eta behazuna probatu du eztarrian.	50
behin honetara ezker puntu horretara iritsi bagara...	...zigarro bat eta xorta bat patxaran hartuko ditut egunero, behin honetara ezker ez nau biriketako minbiziak hilko...	45
belaki esponja	Ezkerreko besoa gora jaso eta belakiarekin igurtzi dizkio eskua eta beso-barrena, eskumuturretik galtzarberaino.	38
bera-bera egin erabat bigundu	Eltzari txikiak hiru balde handitan uzten genituen igeri larunbat goizetan eta hala egoten ziren hogeita lau orduz bera-bera egin arte.	74
berakatz baratxuria	...gizonarengana hurbildu eta <i>sar ezak patrikan</i> esan dio, poltsikotik atera duen berakatz atala emanez.	48
beratu uretari jarri biguntzeko	Banator babesera! izan ziren Eutimiok esan zizkidan estreinako bi hitzak eta, beratzen jartzeko garbantzu gaintetik bista apartatuta, baietz egin nion...	73
bere kasa berez, berak bakarrik	Bere kasa ikasi zian txikitan moila zaharrean, antxirrian. Jesus! Makina bat aldiz ikusi ninan umea zenean...	75

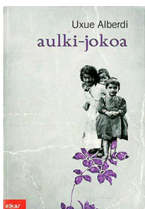
berniz oholari emateko isurkia	...mandatuak egiten ibiltzen zen moilan: honi berniza ekarri, hari amuak erosi, ondokoari garnata prestatu, atzekoaren emazteari enkargua eman...	75
betikara begi-kliska	...eta azpian harrapatzen zutena itsasoaren sabelera eramaten zuten betikara bakarrean.	22
bilinbolaka itzulipurdika	...atariko eskaileren gainetik airean irten eta bilinbolaka joan zen aulki zaharra aldapan behera...	97
branka itsasontzien aurreko aldea	Izurdeak ere ikusi zituela, itsasontziaren brankan zein uberan joaten zirela batzuetan.	84
burko almohada	Mesanotxeko arrosarioa hartu eta burkoaren azpian gordetzen nuen halakoetan.	13
buruak erauzi alteratu, onetik ateratzen	...ameskeriatan aritzen ginen hamar orduz, buruak erauzi eta erauzi, irrikak aletuz antxoa-buru bakoitzean.	24
diosal agurra	Ixabelaren diosalari ez-entzun egin eta barrura sartu da Eutimio, emaztea atean utzita.	43
ebatzi erabakia hartu	Eutimiok, burua ezker-eskuin mugituz, <i>zahartzen ari gara!</i> ebatzi du.	111
egoskor burugorra	—Baina, baina... zer esan dizut? Zertan ari zara? Egoskorra zara, gero! Beti nahi duzuna egin behar!	38
egurrak eman egurra puztu, handitu	... egurrak eman eta oholen arteko pitzadurak itxi zitezten, gero iztupaz errematatu eta pintaketa egiteko...	35
ehun oihala	...ez ziguten-eta soinekoekin uretan luze egoten uzten: gatzak hondatu egiten omen zuen ehuna .	33
eltzari eltzekaria, lekaria	Eltzari txikiak hiru balde handitan uzten genituen igeri larunbat goizetan...	73
errekete Francoren soldadu faxistak	Herrian, erreketeek bortxatu nindutela zabaldu zen lehenengo. Etxean zigor modura josten nituen jertseak soldaduei eramatera joaten nintzenetan...	9
erreskadan ilaran, errenkadan, lerroan	Martiñak eta Teresak begirada jaitsi dute erreskadan , burua makurtzean olatu triste bat osatzeraino.	46
errezel estalki, gortina	Gustatu egiten zitzaidan amari errezela loratuen artean begiratzea, argizaria emateko trapua eskuan nuela...	12
esku-ahur eskuaren barruko aldea	Bekokia laztandu zidan esku-ahurrekin .	106
eskuila zurdazko garbitzeko tresna, <i>cep</i>	...lehenengo, alanbrea pasatzen nuen; gero, argizaria ematen nion egongela osoari; eskuila pasatzen nuen ondoren, eta trapuaz igurzten, azkenik.	14
espartin abarketa	Hezur-junturek goxo-goxo hartzen zizkieten hainbestetan madarikatzen zituen elizbideko galtzadarriak, eta espartinak eskuan hartuta, oinutsik jaisten zen...	11
estreinako lehenengo aldia	Igande batean gertatu zen estreinakoz . Leiho ertzean nengoen kalera begira...	71
etxidamu biharko egunaren hurrengoa	Astelehenetan ixten baitu Ixabelek gozotegia. Baina, etxidamu ostiralaren bezpera izagatik, ireki egin du gaur...	45
ezkata arrainen azaleko atala	...doinua ezagututa, abesteari ekiten zioten berriro, ezkatek lika-lika egindako blusa zaharrekin.	16
ezkila kanpaia	Larunbata zen, eta ezkilak dilindan hasi ziren guretzat, hamabi kanpaikada bata bestaren segidan.	73
fiuka txistuka (onomat.)	<i>Eta gero garbantzuak fiuka hasi omen direal, eta sukaldera korrika...</i>	68
gajo gizajoa, koitadua	—Eta zer egin behar du horko emakume gajo horrek?	110
galgatze-hots balaztak sakatzean ateratako zarata	Handik pixka batera azaltzen dit -ama zaharrari hizpidea eman behar baitzaio lantzean behin- auto baten galgatze-hotsak larritu duela, eta gero barrura...	68

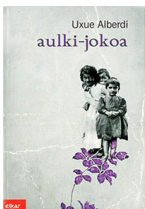
galtzarbe besapea	Ezkerreko besoa gora jaso eta belakiarekin igurtzi dizkio eskua eta beso-barrena, eskumuturretik galtzarberaino .	38
garnata amuzkia, arrainetarako beita	...mandatuak egiten ibiltzen zen moilan: honi berniza ekarri, hari amuak erosi, ondokoari garnata prestatu, atzekoaren emazteari enkargua eman...	75
garondo buruaren atzealdea	Brotxa txikia hartuta, aparra ematen hasi zitzaidan Martiñaren aita, garondotik gora.	104
gila untzietako azpialdeko pieza	Eutimiok gilaz gora iraulita zeuden txalupak erabiltzen zituen arnasa hartzeko.	35
harraska sukaldeko konketa, sukaltarria	Txorrota ireki du harraskako kikarak garbitzeko...	48
harrotu lazu, tentetu bezala	Gogorregi ari zaio, eta Martiñak badaki azala harrotu egingo zaiola horrela...	39
hostopil hostorez eginiko opila	Hiru tximista luze, hostopil pare bat, merengeak, bonbak..., eta besteak zure aukeran, dozena bat egin arte.	19
hurrupa zurrutada, tragoa	...lasaiago hartzen du kafea Eulalik, hurrupa bakoitzean bizitza apur bat luzatuko balitzaio bezala...	46
igurtzi indarrez eskua igaro azaletik	—Ondo igurtzi ezan, Teresa!	11
ihar haragi gutxikoa, hezurtsua	—Eutimio, non duzu eraztuna? —esan du, begirada belakiari heltzen dion esku iharretik apartatu gabe.	39
imintzio aierua, keinua	...aurpegiz aurpegi jarri eta berriro galdetu dio ezpaineekin imintzio nabarmenak eginez-. Ondo zaude?	56
inbutua egin onila, tutu forma eman	Beste guztiak egunkari-orri baten gainean bildu, inbutua egin , eta zakura.	61
iztupa lihozko hariz egindako mataza	...egurrak eman eta oholen arteko pitzadurak itxi zitezten, gero iztupaz errematatu eta pintaketa egiteko...	35
izu-laborri beldur ikaragarria	Orduero, kanpaiak dantzan hasten zirenean, izu-laborriak hartzen zituen kresalezko hegaztiak eta, ikarak jota, hegoak astinduz...	76
jela-fabrika izotz-lantegia	Barkuetatik, jela-fabrikatik edo moila zaharretik plastikozko tutuak lapurtzen genituen lana amaitzerako, eta paperezko kukurutxoak egiten genituen gero.	69
jenero salgaia	Jenero guztia zaku handitan iristen zitzaigun orduan, ez orain bezala paketetxoetan banatuta...	60
josketan josteko lanean	Kalez kaleko gitarra-jotzaileei erositako kantak abesten zituzten josketan zebiltzan bitartea.	15
juanikote behatz lodiko hantura	...bigarren behatza behatz lodia baino askoz ere luzeagoa zuen, zentimetro bat luzeagoa gutxienez, eta juanikotea minbera oso.	11
kanila txorrota	Eutimioren zain dagoela, kanilatik bi segundoan behin erortzen diren ur-tantek bere oinpeko putzuan sortzen dituzten marrazkiei begira jarri da.	37
kankailu handikotea, dorpe antzekoa	Soldadu altuak begietara begiratu zion, eta barrez lehertzen hasi ziren biak, lehenengo kankailua eta gero txikia.	90
karkailaka hasi barre-algaraka hasi	...eta, beren txistearen zorrotzasunak harrituta bezala, karkailaka hasten ziren, fusilak sorbaldan dantzan.	91
karreto garraioan	...baina mutil gazte haiek, mahukak ukondoetaraino jasota, moilatik fabrikaraino ekartzen zizkiguten antxoak arrain karreto , guk burua kentzeko.	23
kataloxa urrunetik ikusteko tresna	— Ezta kataloxekin ere. Beste kaferik nahi duzue?	20
kateorraz lotzeko balio duen orratza	Bainujantzirik ez genuen izaten, eta soinekoa izter artean kateorraz batekin lotzen genuen gure neska-lotsariak ez dakit noren bistatik estaltzeko.	21
katigatu trabatu	Ni haren ile beltzari begira gelditu nintzen, kizkurretan katigatuta , ileak ere barre egiten baitzion Teresari begiekin barre egiten zuenean.	64

kikara katilutxo	Txorrota ireki du harraskako kikarak garbitzeko...	48
kilima kili-kilia	...tripan kilima eraiten zigun eta ezin izaten genion barre txikiari eutsi.	23
kirioak dantzan jarri urduri jarri, bere onetik atera	Begirasun zorrotza egin dio aitari, kirioak dantzan jartzen dizkio besteri egindako galderak erantzuteko duen joerak.	39
kirrinka soinu bizia (<i>chirrio</i>)	<i>Garbigailu bat kirrinka eta telebista zaharra marmarka.</i>	70
kizkur kiribildua	Ni haren ile beltzari begira gelditu nintzen, kizkurretan katigatuta, ileak ere barre egiten baitzion Teresari begiekin barre egiten zuenean.	64
koipea eman gauza politak esan limurtzeko	—Orain ere bahabil koipea ematen! Ikusiko dun harrapatzen bahaut, tximak errotik aterako dizkinat.	13
kokoriko oinen gainean makurtuta	...eta Sekundinak behin baiño gehiagotan harrapatu zuen eliz atzean gona goraino jasota, kokoriko .	24
kresal itsas aldeko usain berezia	Orduero, kanpaiak dantzan hasten zirenean, izu-laborriak hartzen zituen kresalezko hegaztiak eta, ikarak jota, hegoak astinduz...	76
lainezatu haserretu, muturtu	Barre egiten zuen errelaren jabeak, eta burua jirutzen ezker-eskuin, gaztetxoak, lainezatuta , burua galdu zuelakoan.	34
lakartu ahotsa marrantatu	—Ondo, bai. Eztatia, pixka bat lakartuta . Ezin dut ondo irentsi.	121
lantzean behin noizean behin	Handik pixka batera azaltzen dit -ama zaharrari hizpidea eman behar baitzaio lantzean behin - auto baten galgatze-hotsak larritu duela, eta gero barrura...	68
lapak biltzera joan antzarak ferratzera bidali	Hoa lapak bilatzera!	94
lardaskan ibili pikatzen, mokadutxoak jaten	Etxean zigor modura josten nituen jertseak soldaduei eramatera joaten nintzenetan lardaskan ibili ohi nintzela, gero.	9
lauso nahasia, difuminatua	...sabelean daramatenari batere aurpegirik eman gabe, etorkizun lauso bati maite-maite egiteko gai.	116
lika-lika lingirdatsu, mukiz betea bezala	...doinua ezagututa, abesteari ekiten zioten berriro, ezkatek lika-lika egindako blusa zaharrekin.	16
lizunki modu likitsean, haragikoian	Ez dut sekula ahaztuko hitz hura entzunda sentitu nuen zirrara, hitzak berak lizunki ukitu banindu bezala.	64
loki belarrien aurreko aldea buruan	Garondoko hotza belarrien atzealdera zabaldu zen gero; lokietara , ondoren...	106
lubaki trintxera	Dena zen gerra. Dena zen lubakiaren alde bat ala bestea. Dena odola eta izerdia.	100
mahuka arropetan besoa sartzeko tokia	...Goikoetxeraino igotzea, baina mutil gazte haiek, mahukak ukondoetaraino jasota, moilatik fabrikaraino ekartzen zizkiguten antxoak arrain karreto...	23
makulu herren edo zaurituen euskarria	...eta beren aulkietan eseri dira, makuluak leihoaren ondoko txokoaren kontra utzita:aurrenak dira, ez dago beste makularik leiho ondoko bazterrean.	44
mandatuak egin errekadua, agindutakoa	...laster hasiko omen zen itsasoan, eta, bitartean, mandatuak egiten ibiltzen zen moilan...	75
maripertxenta beti dotore doan neska	...hiru-lau familia beren alaba ilehoriekin, eta guk inbidiaz begiratzen genien neska maripertxenta haiei.	62
maskuri puxika, txiz biltokia	...gaixotasun larri bat zuela esan zion, eta txurreroari begira jarraituz gero, maskuria lehertuta hilko zela, egun batetik bestera lehertuko zitzaioela...	25
moila kaia	...eta espartinak eskuan hartuta, oinutsik jaisten zen Artzapera, moila gaineko harrizko petrileran.	11
motots ile-adatsa bilduta dagoenean	Kalean, burua jirutzen zuten mototsa estu-estu lotuta eramaten zuten neska guztiek, <i>eta zer ile polita!</i> esaten zidaten paretik igarotzean.	12

neska-lotsari emakumeen sexua	Bainujantzirik ez genuen izaten, eta soinekoa izter artean kateoratz batekin lotzen genuen gure neska-lotsariak ez dakit noren bistatik estaltzeko.	21
oihartzun durundia	Ahots iheskor haren oihartzuna punpaka izaten nuen saihetsen artean	79
orban zikin uea	Moilako ura zikina izaten zen oso, baporeen ikatz-galdarek isuritako orbanez betea...	35
orezta peka	Ilehoria nintzela ere amesten nuen, eta orezta argiak nituela, doi-doi gorantz begiratzen zuen sudur txiki baten gainean.	63
ospelduta hotzaren hotzaz gorritua	Ospelduta neuzkan behatzak.	103
paneka arrain mota bat	Eta bazirudien amuetan ere kateatzen zela abestia, moilara iristean panekek eta txitxarroek ahoa zabalik izaten baitzuten...	16
piko aldapatsua	Kantoietakoa aldapa pikoe kin eta galtzadarrak deabruarekin ez zen erraza izango antxoaz beteriko gurdi haiek Goikoetxeraino igotzea...	23
pipi sitsa, zerrena, <i>karkoma</i>	Belarri fina zuen herrenak, bai, kale-zakurrek baino hobea, baina egurrezko hankatik sartutako pipiren batek barrua jana zion ordurako.	107
pitzadura zirrikitua, arraila	...egurrak eman eta oholen arteko pitzadurak itxi zitezten, gero iztupaz errematatu eta pintaketa egiteko...	35
punpaka saltoka, jauzika	Ahots iheskor haren oihartzuna punpaka izaten nuen saihetsen artean	79
sama eztarria	Ezta aiztoa saman jarrita lapurreta egin nahi baliote ere! Sakelakoa, jakina.	68
sano zeharo, guztiz	...eta paseoan doazela hizketan hasten zaionean sano harritzen da.	38
sarri ugaria	Sorbaldetan marrazkiak egiten zizkidan ile beltz kizkurra neukan orduan, distiratsua eta sarria eta, neska gehienek ez bezala, solte eramaten nuen nik.	12
sekula santako betiko	Nire beharra izango zuela sekula santako ? Zer uste nuen...	115
sesio eztabaida, liskarra	...semearen aurrean ez dute sesioan hasi behar, betiko marmararekin hasten baita bestela.	39
seta burugogorkeria	Baietz egiten nion buruarekin, aitzak nire izena behin eta berriz errepikatzeko seta ezin ulertuta.	33
sorbatz aiztoen ahoa	Zirri-zarra sorbatza zorroztu bitartean abestu egiten zuten gizonezkoek, euskara eta hala moduzko gaztelania nahasten zituztela...	14
sorgortu sentimenak galarazi	Baina harrigarria da pertsonok sorgortzeko daukagun gaitasuna: nik hiru urtean ez nuen ezer entzun.	99
tarrat txaplatak jarri arropa urratuan	...huraxe jantzi behar izaten zen tarrataz josi eta ehuna usteldu arte; bada, senarrarekin berdin.	61
tatarraz josi txaplata edo adabakiarekin (?)	Soineko batekin aspertuz gero ere, huraxe jantzi behar izaten zen tatarraz josi eta ehuna usteldu arte.	61
tiradera kaxoia	Ixabelek <i>bai, bai</i> esan eta, presaka eskukada bat azukre-xorro atera du kafe-makinaren azpiko tiraderatik .	47
tirain itsasoko uraren mugimendua	Erantzunaren zain gelditu gabe, <i>lasai, niri ere gertatzen zait; tirainagatik da</i> esan dio, eta bere patrikak miatzeari ekin dio, zerbaiten bila.	47
tirri-tarra tiriki-tarraka, astiro, motel	Ari dira, tirri-tarra , zaharrak gozotegira ailegatzen.	45
titare hatzetan jartzen den josteko tresna	Nire begiak Teresaren titaretik apartatu ezinik nengoela, estul-kolpe batekin hartu ninduen...	64
trabes zeharka	Beno batzuek egiten zuten trabes , bai, ni ikusia bainago Kixoneko Fausto alpagatak jokatzeko, baita oinutsik etxera itzultzen ere.	33

txatxu tentela, inuzentea	Beti etxeko txikia izango haizelakoan, ala? Mugitu hadi txatxu hori!	12
txerren deabrua	Infernuko txerrena baino okerragoa zen eta hura.	12
txilio oihu zorrotza	Elizako hare-harrizko dorrea zuritu, eta txilioz betetzen zuten kalatxoriek egunero.	76
txima ile xerloa	—Orain ere bahabil koipea ematen! Ikusiko dun harrapatzen bahaut, tximak errotik aterako dizkinat.	13
txorrotxio txorien txioa, txirulirua	<i>Argi laranjek ozen egiten zuten txorrotxio, birigarroak goizero gure baserri zaharreko gereziondotik egiten zuen bezala.</i>	71
ubera itsasontzien arrastoa, <i>estela</i>	Izurdeak ere ikusi zituela, itsasontziaren brankan zein uberan joaten zirela batzuetan.	84
ukondo ukalondoa	...Goikoetxeraino igotzea, baina mutil gazte haiek, mahukak ukondoetaraino jasota, moilatik fabrikaraino ekartzen zizkiguten antxoak arrain karreto...	23
ur-handitu egurra uretan sartu puzteko	...eta bi gizon pintura poteekin eta trapuekin zihoazen moilarantz, ur-handitzen egondako txalupak pintatzera edo.	81
xextra eztabaida, sesioa	Zurea da erru guztia. Esan nizun bere aurrean xextran ez hasteko -eta danbateko batekin itxi du atea, ama-sembleak lurrunez beteriko bainugelan...	41
zangosagar zangoaren bikiak	...eta beste eskuaz espartinei eta igandeetako gona gorriari eutsiz zangosagarrak airean.	12
zarpail hondatua, zaharkitua	<i>90 urte gona zarpailekin bizi eta gero...</i>	72
zintzilikario eskegita jar daitekeen edozer	Halako tramankuluak modan jarri ziren garaian erosi zuen Ixabelek kanaberazkoa zintzilikario hori Madrilgo rastroan...	19
zirri-zarra zorroztearen onomatopeia	Zirri-zarra sorbatza zorroztu bitartean abestu egiten zuten gizonezkoek, euskara eta hala moduzko gaztelania nahasten zituztela...	14
zirtolari-fama txistek egiteko gaitasuna	Bazuen aitak zirtolari-fama , hitz-jokoak egiten benetan ona ama zen arren.	58
zokomiran kuxkuxean, ikusmiratzen	—Eta armairuetan zokomiran hasten bada?	41
zuzen antxean joan nahiko zuzen	Eulalik ez dio entzun, baina zuzen antxean joan da lagunak dituen mahairaino.	110